

Főoldal > ... > Pénzügyek/Pénzbeli Követelések > Vagyon Eszközök Biztosítása Egy Uniós Tagállamban Indított Követelések Során > Bulgária

Vagyon eszközök biztosítása egy uniós tagállamban indított követelések során

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Bulgária

1 Melyek az intézkedések különböző típusai?

A per tárgyalása általában hosszabb vagy rövidebb ideig tart. Ez az eljárás különböző szakaszaiból és szintjeiből eredő késedelem néha a késedelmes ítélethozatalra és az ítélet ebből eredő késedelmes jogerőre emelkedésére tekintettel a kért jogvédelem nem kellő hatékonyságához vezethet. Ezt szem előtt tartva a jogalkotó a keresett bírói jogvédelem hatékonyságának biztosítását célzó intézkedéscsomagot vezetett be, amely korlátozza bizonyos tulajdonjogok alperes általi gyakorlását.

A követelés biztosításával kapcsolatos kérdéseket a polgári perrendtartás 389–404. cikkének rendelkezései szabályozzák.

A polgári perrendtartás 391. cikke szerint a követelés biztosítása akkor megengedett, ha ezen ideiglenes intézkedés hiányában a felperes számára lehetetlen vagy meglehetősen nehéz lenne az ítéletből eredő jogainak gyakorlása, és ha a) a követelést szilárd okirati bizonyíték támasztja alá, vagy b) a kötelekről és szerződésekről szóló törvény 180. és 181. cikke alapján a bíróság által meghatározott összegű biztosítékot kell nyújtani. A bíróság akkor is elrendelheti biztosíték adását, ha szilárd okirati bizonyíték áll rendelkezésre.

Az ideiglenes intézkedések elrendelésének alapvető előfeltétele és kötelező feltétele annak kockázata, hogy a felperes nem tudja gyakorolni az esetlegesen megalapozott követelésre tekintettel adott esetben meghozandó ítéletből eredő jogait.

A követelés biztosításának engedélyezéséhez a bíróság a következő előfeltételek teljesülését értékeli: a követelés biztosításának szükségessége, a követelés és valamely, a konkrét ügy szükségletei és a kifejezetten kért jogvédelem szempontjából megfelelő és kellő – a felperes által megjelölt – ideiglenes intézkedés valószínűsíthető megalapozottsága.

A polgári perrendtartás 397. cikkének (1) bekezdése szerint a jog az alábbi ideiglenes intézkedésekről rendelkezik:

1. ingatlan lefoglalása,
2. ingó vagyontárgyak és követelések, köztük társasági részesedések zárolása,
3. a bíróság által meghatározott egyéb megfelelő intézkedések, köztük gépjármű lefoglalása vagy a végrehajtás felfüggesztése.

A bíróság a követelés összegének erejéig több ideiglenes intézkedést is elrendelhet (mivel ennél magasabb összeg biztosítására nincs szükség).

2 Milyen feltételekkel hozhatók ilyen intézkedések?

2.1 Az eljárás

A polgári perrendtartás 34. fejezetében foglalt rendelkezések alapján valamely követelés biztosítása megengedett:

1. a polgári perrendtartás 389. cikke szerint – valamennyi követeléstípus esetén – az ügy állására tekintet nélkül, a fellebbezési eljárás alatt folytatott bírósági vizsgálat lezárását megelőzően,
2. polgári perrendtartás 390. cikke szerint az összes követelés biztosítható a keresetindítást megelőzően is (jövőbeni követelés biztosítása).

Ideiglenes intézkedés iránti kérelem folyamatban lévő ügyet illetően:

E kérelmet a felperes a jogvita rendezésére hatáskörrel rendelkező bírósághoz nyújtja be. Valamely követelés biztosításának engedélyezéséhez fenn kell állniuk a polgári perrendtartás 391. cikkében rögzített előfeltételeknek: a követelés valószínűsíthető megalapozottsága, a követelés biztosításának szükségessége (pl. annak kockázata, hogy a felperes nem tudja kielégíteni követelését, amennyiben annak a bíróság helyt ad), valamint a meghatározott intézkedés alkalmassága. A polgári perrendtartás 391. cikkének (2) és (3) bekezdésével összhangban, ha nem áll rendelkezésre a kérelem megalapozottságát valószínűsítő elegendő bizonyíték, a bíróság saját belátása szerint kérheti egy általa meghatározott pénzügyi biztosíték rendelkezésre bocsátását.

A követelés biztosítása az ügy felfüggesztése alatt is megengedett.

Jövőbeni követelés biztosítására irányuló kérelem:

A kérelmet ott kell előterjeszteni, ahol a felperes állandó lakcímmel rendelkezik, vagy ahol a követelést biztosítást szolgáló vagyon található. A „végrehajtás felfüggesztésére” irányuló ideiglenes intézkedés engedélyezése iránti kérelem előterjesztése esetén a kérelmet a végrehajtás helye szerint illetékes, hatáskörrel rendelkező bírósághoz kell benyújtani.

A bíróság – amennyiben jövőbeni követelésre tekintettel rendel el biztosítási intézkedést – meghatározza a követelés előterjesztésének határidejét, amely nem haladhatja meg az egy hónapot. Az ilyen ideiglenes intézkedések elrendelésének anyagi előfeltételei megegyeznek a folyamatban lévő ügyet érintő ideiglenes intézkedések elrendelésének előfeltételeivel.

A kérelemben meg kell jelölni a kért ideiglenes intézkedést és a követelés értékét. A kérelmet – a bíróságoknak a polgári perrendtartás 104. cikke szerinti hatáskörétől és illetékességétől függően – a megfelelő regionális bírósághoz vagy járásbírósághoz kell benyújtani.

A kérelmet előterjesztheti az érintett személy vagy annak eljárási képviselője (ügyvéd). A kérelem másolatára nincs szükség, mivel azt nem küldik meg az ellenérdekű félnek, tekintettel arra, hogy az ideiglenes intézkedés iránti eljárás ún. ex parte eljárás, azaz a másik fél – amelynek vagyonát a nyújtott intézkedés érinti – részvétele nélkül zajlik.

A bíróság által elrendelt ideiglenes intézkedések végrehajtásának eszközei:

- ingatlan lefoglalása – a nyilvántartó hatóság intézkedésével,
- az adós ingó vagyontárgyainak és követeléseinek zárolása – állami vagy magánvégrehajtó intézkedésével, beleértve harmadik felek, például bankok és más hitelintézetek értesítését is,
- gépkocsikat érintő ideiglenes intézkedések – a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező közlekedésrendészeti szolgálat intézkedésével,
- a „végrehajtás felfüggesztésére” irányuló ideiglenes intézkedés – a megadott engedélyre vonatkozó bírósági határozat egy példányát be kell nyújtani a végrehajtási eljárást folytató bírósági végrehajtóhoz,
- a jog által előírt egyéb intézkedések – az érintett személy által választott megfelelő állami vagy magánvégrehajtó intézkedésével.

Azonban külön törvény – a bankok fizetéseképtelenségéről szóló törvény (Zakon za bankovata nesastoyatelnost) kifejezetten előírja a követelések biztosítását a bank fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonának feltöltése

céljából. A bankok fizetéseképtelenségéről szóló törvény 53. cikkének (2) bekezdése értelmében helyt kell adni a követelés biztosítása iránti kérelemnek, ha azt elegendő bizonyíték támasztja alá a követelés megalapozottságának feltételezéséhez. Ha a követelés valószínűleg indokolatlan, az általános jogszabályok biztosíték nyújtása esetén lehetővé teszik biztosítási intézkedések meghozatalát, míg a különös jogszabályok értelmében a megalapozottság valószínűsíthetősége a követelés biztosításának elengedhetetlen feltétele. Ezért a követelés biztosítása iránti kérelemnek helyt kell adni, ha a bemutatott érvek és bizonyítékok azt a következtetést támasztják alá, hogy a követelés valószínűleg nem indokolatlan. Ez érthető, figyelembe véve, hogy a polgári perrendtartás 403. cikke értelmében a biztosítási intézkedést kérő fél felelős a biztosítási intézkedés által az ellenérdekű félnek okozott károkért. A jogalkotó elismeri, hogy fizetéseképtelen bank vagyonában nem helyénvaló az ilyen kártérítési kötelezettség megjelenése (mivel ez aláásná a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyont és kárt okozna a hitelezőknek), ezért olyan szabályt vezetett be, mely szerint az érvényesíteni kívánt követelés csak akkor biztosítható, ha elegendő bizonyíték áll rendelkezésre a követelés valószínűsíthető megalapozottságának alátámasztására.

A kereskedelmi törvény (Targovski zakon) 629a. cikke (1) bekezdésének 2. pontja értelmében ugyanezen törvény 630. cikke (1) bekezdésének 4. pontjában említett intézkedések a fizetéseképtelenségi eljárás keretében előzetes biztosítási intézkedésként alkalmazhatók, amennyiben ez az adós vagyonának megőrzéséhez szükséges. Ezek az intézkedések magukban foglalják a zárolás elrendelését, ideiglenes felszámoló kijelölését, a folyamatban lévő végrehajtási eljárás felfüggesztésének elrendelését, a helyiségek, berendezések stb. lezárását. A szóban forgó szabály előfeltétele, hogy a kereskedelmi törvény 625. cikke szerinti kereset elfogadható, a követelés alapjául szolgáló tények fennállását írásos bizonyíték támasztja alá, ilyen bizonyítékok hiányában pedig a kérelmező köteles biztosítékot nyújtani a bíróság által meghatározott összegben az adós kártalanítása céljából arra az esetre, ha a bíróság nem állapítja meg az adós fizetéseképtelenségét, vagy ha az adós túlzottan eladósodott (a kereskedelmi törvény 629a. cikkének (2) bekezdése), és a követelés biztosításához fűződő érdek valós (amennyiben az adós elpusztítja, megsemmisíti és/vagy elrejtja vagyonát, és ezáltal veszélyezteti a hitelezők érdekeit, és a kért intézkedések elrendelése nélkül a hitelezőket kár érheti, mivel követelésük nem lenne kielégíthető az adós vagyonának értékesítésekor). A törvény azt is előírja, hogy a kért biztosítási intézkedésnek megfelelőnek és a követelés biztosítása szempontjából relevánsnak kell lennie.

A kereskedelmi törvény 629a. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás megindítására irányuló eljárásban az előzetes biztosítás csak akkor megengedhető, ha fennáll annak a valós veszélye, hogy az adós a hitelezőknek történő károkozás céljából elidegeníti a vagyonát. A bíróság csak ezen előfeltétel fennállása esetén köteles vizsgálni, hogy a kereskedelmi törvény 629a. cikkének (2) bekezdésében előírt egyéb előfeltételek is fennállnak-e.

2.2 A főbb feltételek

Az ideiglenes intézkedések elrendelésének anyagi jogi előfeltételeit (a fent leírtaknak megfelelően) a polgári perrendtartás 391. cikke rögzíti.

Tartási követelés biztosítása a polgári perrendtartás 391. cikkében foglalt követelmények teljesítésének hiányában is megengedett; ebben az esetben a bíróság hivatalból rendelhet el ideiglenes intézkedést.

A követelés részleges biztosítása is megengedhető, azonban kizárólag a kellő bizonyítékkal alátámasztott részek tekintetében.

3 Az ilyen intézkedések tárgya és jellege

3.1 Milyen típusú vagyontárgyakat érinthetnek az ilyen intézkedések?

Általánosságban az adós bármely vagyontárgya ideiglenes intézkedés tárgyát képezheti. Végrehajtás alól mentes követelések lefoglalása révén nem biztosítható pénzkövetelés.

A polgári perrendtartás 393. cikkének (1) bekezdése értelmében nem biztosítható az állammal, állami intézményekkel és az egészségügyi létesítményekről szóló törvény 5. cikkének (1) bekezdése szerinti egészségügyi létesítményekkel szemben fennálló pénzkövetelés.

Az alábbi típusú vagyontárgyak képezhetik ideiglenes intézkedések tárgyát:

- az alperes hitelintézetekkel szembeni követelése a hitelintézeteknél nyitott bankszámlákon,
- ingó dolog;
- ingatlan,
- gépkocsi zár alá vétele,
- végrehajtási tevékenységek,
- az eljárás alá vont adós meghatározott vagyontárgyai, ahogyan az a jogszabályokban kifejezetten rögzített egyéb esetekben szerepel.

3.2 Milyen hatásokkal járnak az ilyen intézkedések?

A biztosítási intézkedés tárgyára irányulóan az adós által végrehajtott bármely rendelkezése hatástalan azon személlyel szemben, akinek a kérelmére a biztosítási intézkedést elrendelték. A polgári perrendtartás 452. cikke értelmében ingatlan vagyontárgy esetében az érvénytelenség csak azokra a rendelkezésekre vonatkozik, amelyeket zárlatnak az ingatlannyilvántartásba történő bejegyzését követően tettek. E viszonylagos érvénytelenségen (végrehajthatatlanság) kívül a foganatosított intézkedések teljes mértékben hatékonyak és joghatásokat váltanak ki.

A polgári perrendtartás 453. cikke szabályozza a végrehajtás nyilvántartásba vételét vagy a lefoglalásról szóló értesítés kézhezvételét követően megszerzett jogok hitelezők és társhitelezők általi kikényszeríthetlenségének eseteit.

A polgári perrendtartás 401. cikke szerint a biztosítékkal rendelkező hitelező keresetet indíthat a felelős harmadik féllel szemben azon összegek és vagyontárgyak iránt, amelyek önkéntes rendelkezésre bocsátását a harmadik fél megtagadja.

A polgári perrendtartás ideiglenes intézkedéseket szabályozó 401. cikkére tekintettel a követelések biztosítására irányuló eljárásokkal kapcsolatos költségeket a polgári perrendtartás 514. cikkének megfelelően az a személy viseli, akinek kérelmére az ideiglenes intézkedéseket elrendelték.

3.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?

A valamely követelés biztosítására vonatkozó engedélyt a bíróság azon elv alapján adja meg, hogy folyamatban lévő ügy vonatkozásában az adott ideiglenes intézkedést az ügy lezárása előtt jogerőre emelkedett kapcsolódó ítélettel rendelték el.

A bíróság – amennyiben jövőbeni követelésre tekintettel rendel el biztosítási intézkedést – meghatározza a követelés előterjesztésének határidejét, amely nem haladhatja meg az egy hónapot. Amennyiben az előírt határidőn belül nem bizonyítják a követelés előterjesztését, a bíróság az ideiglenes intézkedéseket a polgári perrendtartás 390. cikkének (3) bekezdése alapján hivatalból megszünteti.

Olyan követelés előterjesztése esetén, amelyre tekintettel a bíróság ideiglenes intézkedést rendelt el – ahogyan ez rendszerint történik –, az ideiglenes intézkedés az ügy lezárásáig hatályban marad.

A polgári perrendtartás 402. cikkének rendelkezései szabályozzák az elrendelt ideiglenes intézkedések visszavonására irányuló eljárást. E cikk értelmében az érdekelt félnek kérelmet kell előterjesztenie, amelynek egy példányát át kell adnia az ideiglenes intézkedés elrendelését kezdeményező személynek. Ez utóbbi személy három napon belül kifogást terjeszthet elő. A bíróság zárt tárgyaláson visszavonja az ideiglenes intézkedéseket, amennyiben teljes mértékben meggyőződött arról, hogy az azok elrendelésének alapját képező ok már nem áll fenn, vagy az alperes nem bocsátott rendelkezésre biztosítékot az előírt határidőn belül a felperes által követelt teljes összeg letétbe helyezésével (a polgári perrendtartás 398. cikkének (2) bekezdése). A bíróság ideiglenes intézkedések visszavonására vonatkozó végzése egy héten belül magánjogi panasszal támadható meg.

Az elrendelt ideiglenes intézkedésnek a polgári perrendtartás 398. cikke szerinti, más intézkedéssel való helyettesítése a következő két helyzetben rendelhető el:

- az (1) bekezdés alapján – az egyik fél kérelmére eljáró bíróság a másik fél értesítését és az értesítéstől számított három napon belül előterjesztett kifogásainak figyelembevételét követően engedélyezheti az egyik intézkedéstípus más intézkedéstípussal való helyettesítését,
- a (2) bekezdés alapján – valamely számszerűsíthető követelés biztosítása esetén az alperes a másik fél hozzájárulása nélkül bármikor pénzvadékkal vagy egyéb biztosítékkal helyettesítheti az engedélyezett

biztosítékot a kötelekről és szerződésekről szóló törvény 180. és 181. cikkének megfelelően.

A polgári perrendtartás 398. cikkének (1) és (2) bekezdésében rögzített esetekben a lefoglalást vagy elkobzást a bíróság visszavonja.

A jog nem zárja ki, hogy az alperes követelést támasszon a felperessel szemben az ideiglenes intézkedések által neki okozott károk megtérítése iránt, ha az elrendelt ideiglenes intézkedésekkel érintett követelést visszavonják vagy nem terjesztik elő az előírt határidőn belül, valamint ha az ügyet megszüntetik (a polgári perrendtartás 403. cikke).

4 Van-e lehetőség az intézkedés elleni fellebbezésre?

A polgári perrendtartás 396. cikke szerint a bíróságnak valamely követelés biztosítására vonatkozó határozatával szemben egy héten belül magánjogi panasz terjeszthető elő. A felperes esetében ez az egyhetes időszak a határozat kézhezvételekor kezdődik, míg az alperes (az a személy, akivel szemben az ideiglenes intézkedést elrendelték) esetében azon a napon kezdődik, amikor a bírósági végrehajtó, a nyilvántartó hivatal vagy a bíróság kézbesíti részére az elrendelt ideiglenes intézkedésekről szóló értesítést. A magánjogi panasz egy példányát el kell juttatni az ellenérdekű félhez, akinek arra egy héten belül választ kell adnia.

Harmadik személyek is rendelkeznek a jogorvoslati eljáráshoz fűződő elismert érdekekkel, ha a biztosítási intézkedés érinti a vagyonukat. Az ellenérdekű fél részvétele nélkül zajló, ideiglenes intézkedés iránti eljárásban a bíróság nem vizsgálja, hogy az alperest megilletik-e azok a jogok, amelyek tekintetében a rendelkezési jogának korlátozását kérik. Ezért előfordulhat, hogy olyan ingatlan tekintetében rendelnek el zárlatot, amely nem az adós tulajdonában van. A tényleges tulajdonos a jelen ügyben akkor is rendelkezik keresetőségi joggal a zárlatot elrendelő határozat elleni fellépésre, ha az eljárás tekintetében harmadik félnek minősül.

A követelés biztosításának elrendelését elutasító határozat elleni fellebbezés esetén a kérelmező fél fellebbezésének másolatát nem kézbesítik az alperesnek, mivel az eljárás ebben a szakaszban is ex parte marad.

Amennyiben a fellebbviteli bíróság helybenhagyja az ideiglenes intézkedések elrendelésére vagy elutasítására vonatkozó határozatot, a határozattal szemben nincs helye felülvizsgálati kérelemnek. Amennyiben a fellebbviteli bíróság elrendeli az elsőfokú bíróság által elutasított ideiglenes intézkedéseket, határozata a legfelsőbb semmítőszék előtt magánjogi panasszal támadható meg, ha teljesülnek a polgári perrendtartás ezt lehetővé tevő 280. cikkében foglalt előfeltételek.

A jelenleg hatályos polgári perrendtartás szerint az elrendelt ideiglenes intézkedések és a bíróság által az ideiglenes intézkedések elrendelésének feltételeként meghatározott biztosítéki összeg is megtámadhatók fellebbezéssel. A fellebbviteli bírósághoz benyújtott fellebbezés ugyanakkor nem függeszti fel az ideiglenes intézkedések hatályát egészen addig, amíg a magasabb fokú bíróság nem határoz a fellebbezésről, és hatályon kívül nem helyezi az intézkedéseket.

Last update: 22/09/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a jogi nyilatkozatban tekintheti meg.